

دانشگاه بلوچستان

تحصیلات تکمیلی

پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته علوم تربیتی، گرایش تحقیقات آموزشی

عنوان:

امکان سنجی اجرای نظام یاددهی - یادگیری الکترونیکی

در مدارس متوسطه از دیدگاه دانش آموزان

استاد راهنما:

دکتر علیرضا حیدرزادگان

استاد مشاور:

مهندس هادی اسماعیلی

تحقیق و نگارش:

علی شهرکی

تیر ۹۲

بسمه تعالی

این پایان نامه با عنوان امکان سنجی اجرای نظام یاددهی- یادگیری الکترونیکی در مدارس متوسطه از دیدگاه دانش آموزان قسمتی از برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد علوم تربیتی، گرایش تحقیقات آموزشی توسط دانشجو علی شهرکی با راهنمایی استاد پایان نامه دکتر علیرضا حیدرزادگان تهیه شده است. استفاده از مطالب آن به منظور اهداف آموزشی با ذکر مرجع و اطلاع کتبی به حوزه تحصیلات تکمیلی دانشگاه سیستان و بلوچستان مجاز می باشد.

علی شهرکی

این پایان نامه ۶ واحد درسی شناخته می شود و در تاریخ توسط هیئت داوران بررسی و درجه به آن تعلق گرفت.

تاریخ

امضاء

نام و نام خانوادگی

استاد راهنما:

استاد راهنما:

استاد مشاور:

داور ۱:

داور ۲:

نماینده تحصیلات تکمیلی:

تعهدنامه اصالت اثر

اینجانب علی شهرکی تعهد می کنم که مطالب مندرج در این پایان نامه حاصل کار پژوهشی اینجانب است و به دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این نوشته از آن استفاده شده است مطابق مقررات ارجاع گردیده است. این پایان نامه پیش از این برای احراز هیچ مدرک هم سطح یا بالاتر ارائه نشده است.

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به دانشگاه سیستان و بلوچستان می باشد.

نام و نام خانوادگی دانشجو: علی شهرکی

امضاء

تقدیم به

استوارترین تکیه گاهم، دستان پر مهر پدرم

سبزترین نگاه زندگیم، چشمان سبز مادرم

که هرچه آموختم در مکتب عشق شما آموختم و هرچه بگو شتم قطره ای از دریای بی کران مهربانیتان را پاس نتوانم بگویم .

امروز، هستی ام به امید شماست و

فردا کلید باغ به شتم رضای شما

سپاسگزاری

با تقدیر و تشکر از زحمات بی‌دریغ جناب آقای دکتر حیدرزادگان که با راهنمایی‌های خود به اینجانب در انجام این پژوهش کمک کردند. با تشکر از جناب آقای مهندس اسماعیلی که به عنوان استاد مشاور در این پژوهش مرا یاری رساندند.

با گسترده شدن فناوری اطلاعات و نفوذ آن به ابعاد گوناگون جوامع بشری، ابزارها و روش های یاددهی- یادگیری نیز دچار تحول شده اند. اجرای نظام یاددهی- یادگیری الکترونیکی مستلزم بررسی پیش نیازها و امکان سنجی برای اجرای این نظام آموزشی می باشد. هدف اصلی پژوهش حاضر امکان سنجی اجرای نظام یاددهی- یادگیری الکترونیکی در مدارس متوسطه شهرستان زابل از دیدگاه دانش آموزان بوده است. میزان آمادگی دانش آموزان برای شرکت در دوره های یاددهی- یادگیری الکترونیکی در چهار مؤلفه دسترسی به تکنولوژی، مهارت ها و ارتباطات برخط، انگیزش و توانایی یادگیری از طریق رسانه ها مورد ارزیابی قرار گرفت. تحقیق حاضر از نوع تحقیق توصیفی- پیمایشی محسوب می شود. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانش آموزان مشغول به تحصیل در مقطع متوسطه شهرستان زابل در سال تحصیلی ۹۲-۹۱ می باشد. نمونه این پژوهش شامل ۳۵۸ دانش آموز بود که با روش نمونه گیری طبقه ای نسبی انتخاب گردیدند. ابزار پژوهش پرسشنامه محقق ساخته با اقتباس از پرسشنامه واتکینز و ترینر (۲۰۰۴) می باشد. برای تحلیل داده ها، از آمار توصیفی فراوانی و درصد و از آمار استنباطی شامل t تک گروهی، t گروه های مستقل و تحلیل واریانس یک راهه استفاده شده است. نتایج این پژوهش نشان داد که دانش آموزان مقطع متوسطه شهرستان زابل برای شرکت در دوره های یاددهی- یادگیری الکترونیکی از آمادگی نسبی برخوردار بودند. همچنین بین میزان آمادگی دانش آموزان با عملکرد تحصیلی آنها رابطه ی معناداری وجود دارد. اما نتایج تحقیق براساس متغیر های تعدیل کننده نشان داد که بین جنسیت و مقطع تحصیلی دانش آموزان از نظر آمادگی برای شرکت در دوره های یاددهی- یادگیری الکترونیکی تفاوت معناداری وجود ندارد.

کلمات کلیدی: امکان سنجی، فناوری اطلاعات، اینترنت، نظام یاددهی- یادگیری الکترونیکی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: کلیات تحقیق.....
۱-۱- ۲	مقدمه.....
۲-۱- ۲	بیان مسئله.....
۳-۱- ۶	ضرورت انجام تحقیق.....
۴-۱- ۸	اهداف تحقیق.....
۵-۱- ۹	سؤال های تحقیق.....
۶-۱- ۹	تعریف اصطلاحات، مفاهیم و متغیرها.....
۱۲	فصل دوم: ادبیات و پیشینه پژوهش.....
۱-۲- ۱۳	مقدمه.....
۲-۲- ۱۳	نظام جامع یاددهی- یادگیری الکترونیکی.....
۱-۲-۲- ۱۵	تاریخچه آموزش از راه دور.....
۱-۲-۲-۱- ۱۶	آموزش مکاتبه ای.....
۲-۲-۱- ۱۶	آموزش رادیویی و تلویزیونی.....
۳-۲-۱- ۱۶	آموزش چند رسانه ای.....
۴-۲-۱- ۱۷	آموزش اینترنتی یا مبتنی بر وب.....
۲-۲-۲- ۱۷	فناوری اطلاعات.....
۱-۲-۲- ۱۷	تعریف فناوری اطلاعات.....

- ۱۸-۲-۲-۲- کاربرد فناوری اطلاعات در فرایند یاددهی- یادگیری الکترونیکی.....
- ۲۰-۲-۲-۳- انواع یادگیری الکترونیکی.....
- ۲۱-۲-۲-۴- مزایای یادگیری الکترونیکی.....
- ۲۲-۲-۲-۵- فناوری های یادگیری الکترونیکی.....
- ۲۵-۲-۲-۶- محیط یاددهی- یادگیری الکترونیکی.....
- ۲۶-۲-۲-۱-۶- یاددهنده الکترونیکی.....
- ۲۸-۲-۲-۲-۶- یادگیرنده الکترونیکی.....
- ۳۲-۲-۲-۷- تعامل در یادگیری الکترونیکی.....
- ۳۳-۲-۲-۸- سیستم های مدیریت یادگیری الکترونیکی.....
- ۳۴-۲-۲-۹- یادگیری ترکیبی.....
- ۳۶-۲-۲-۱۰- یادگیری در محیط های الکترونیکی.....
- ۳۶-۲-۲-۱۰-۱- نظریه ی یاددهی- یادگیری ساخت گرایی.....
- ۳۹-۲-۲-۱۰-۲- تحقق مفروضات رویکرد ساخت گرایی در محیط های یادگیری الکترونیکی.....
- ۴۰-۲-۲-۱۰-۳- چگونگی یادگیری انسان در فرایند یاددهی- یادگیری الکترونیکی.....
- ۴۳-۲-۳- پیشینه تحقیق.....
- ۴۳-۲-۳-۱- تحقیقات انجام شده در داخل کشور.....
- ۴۵-۲-۳-۲- تحقیقات انجام شده ی خارج از کشور.....
- ۴۹-۲-۴- چارچوب مفهومی تحقیق.....
- ۵۰- فصل سوم: روش تحقیق.....

۵۱	۱-۳- مقدمه
۵۱	۲-۳- روش تحقیق
۵۱	۳-۳- جامعه آماری
۵۱	۴-۳- نمونه و روش نمونه گیری
۵۲	۱-۴-۳- ویژگی های گروه نمونه
۵۲	۱-۱-۴-۳- جنسیت
۵۲	۲-۱-۴-۳- پایه تحصیلی
۵۳	۵-۳- ابزار اندازه گیری
۵۳	۱-۵-۳- روایی ابزار اندازه گیری
۵۳	۲-۵-۳- پایایی ابزار اندازه گیری
۵۴	۶-۳- روش های آماری تجزیه و تحلیل داده ها
۵۵	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل اطلاعات
۵۶	۱-۴- مقدمه
۵۶	۲-۴- بررسی سؤالات پژوهش
۵۷	۱-۲-۴- سؤال اول پژوهش
۵۸	۲-۲-۴- سؤال دوم پژوهش
۵۹	۳-۲-۴- سؤال سوم پژوهش
۶۰	۴-۲-۴- سؤال چهارم پژوهش
۶۱	۵-۲-۴- سؤال پنجم پژوهش

۶۳سؤال ششم پژوهش	۴-۲-۶
۶۴سؤال هفتم پژوهش	۴-۲-۷
۶۵فصل پنجم: بحث، نتیجه گیری و پیشنهادات تحقیق	
۶۶مقدمه	۵-۱
۶۶بحث	۵-۲
۶۹نتیجه گیری	۵-۳
۷۱پیشنهادات	۵-۴
۷۱۱- پیشنهادات با توجه به نتایج پژوهش	۵-۴-۱
۷۱۲- پیشنهادات برای تحقیقات آینده	۵-۴-۲
۷۲محدودیت ها	۵-۵
۷۳فهرست منابع	
۸۰پیوست : پرسشنامه پایان نامه	

فهرست جدول ها

عنوان جدول	صفحه
جدول ۱-۱ زیرساخت های یادگیری الکترونیکی.....	۵
جدول ۱-۲ تحقق مفروضات رویکرد ساخت گرایی در محیط های یادگیری الکترونیکی.....	۳۹
جدول ۱-۳ تعداد دانش آموزان به تفکیک جنسیت.....	۵۲
جدول ۲-۳ تعداد دانش آموزان هر پایه تحصیلی.....	۵۲
جدول ۳-۳ مقدار ضریب آلفا برای تعیین پایایی.....	۵۴
جدول ۱-۴ تأثیر دسترسی به تکنولوژی در میزان آمادگی برای یادگیری الکترونیکی.....	۵۷
جدول ۲-۴ تأثیر مهارت ها و ارتباطات برخط در میزان آمادگی حضور در دوره های یادگیری الکترونیکی.....	۵۸
جدول ۳-۴ تأثیر انگیزش در میزان آمادگی حضور در دوره های یادگیری الکترونیکی.....	۵۹
جدول ۴-۴ تأثیر توانایی یادگیری از طریق رسانه ها در میزان آمادگی حضور در دوره های یادگیری الکترونیکی.....	۶۰
جدول ۵-۴ رابطه بین عملکرد تحصیلی دانش آموزان با میزان آمادگی حضور در دوره های یادگیری الکترونیکی.....	۶۱
جدول ۶-۴ نتایج آزمون تعقیبی توکی برای تأثیر عملکرد تحصیلی در آمادگی یادگیری الکترونیکی دانش آموزان.....	۶۲
جدول ۷-۴ رابطه بین پایه تحصیلی دانش آموزان با میزان آمادگی حضور در دوره های یادگیری الکترونیکی.....	۶۳
جدول ۸-۴ رابطه بین جنسیت دانش آموزان با میزان آمادگی آنها برای شرکت در یادگیری الکترونیکی.....	۶۴

فهرست شکل ها

صفحه	عنوان شکل
۴.....	شکل ۱-۱ مؤلفه های اساسی در مدل ساختمانی ارائه دوره های یادگیری الکترونیکی
۱۴.....	شکل ۱-۲ ساختار سازمانی یک نظام جامع یاددهی- یادگیری الکترونیکی
۴۹.....	شکل ۲-۲ چارچوب مفهومی تحقیق.....
۶۱.....	شکل ۱-۴ مقایسه عملکرد تحصیلی دانش آموزان با میزان آمادگی حضور در دوره های یادگیری الکترونیکی

فصل اول

کلیات تحقیق

با گسترده شدن فناوری اطلاعات و نفوذ وسایل ارتباط از راه دور به عمق جامعه، ابزارها و روش‌های یاددهی-یادگیری نیز دچار تحول شدند. امروزه کاربرد ابزارهای فناوری اطلاعات و اینترنت در محیط‌های یادگیری به شدت در حال گسترش است. تحول این ابزارها و روش‌ها در جهت‌هایی است که هر فرد در هر زمان و هر مکان بتواند با امکانات و در بازه زمانی که خودش مشخص می‌کند، مشغول یادگیری شود. این موضوع با پیدایش و گسترش اینترنت به طور جدی تر دنبال شد و به دنبال آن، ابزارها و روش‌ها و استاندارد‌هایی برای یادگیری الکترونیکی ارایه شد و دائماً اصلاحات جدیدتری در این زمینه انجام می‌شود (کندی^۱، ۲۰۰۸). یادگیری الکترونیکی را می‌توان کاربرد هدفمند فناوری‌های شبکه‌ای اطلاعات و ارتباطات در فرایند یاددهی-یادگیری دانست (نایدو^۲، ۲۰۰۶).

نظام یاددهی-یادگیری در هر عصر با دگرگونی‌های آن عصر مرتبط است. عصری که در آن به سر می‌بریم، عصر اطلاعات و انقلاب اطلاعات می‌باشد که شیوه زندگی انسان‌ها را دچار تغییرات و تحولات عمده‌ای نموده و موجب به وجود آمدن مفهومی به نام جامعه اطلاعاتی شده است. جامعه اطلاعاتی تبلوری مجدد از کلیه فرآیندهای متعارف و سنتی اجتماعی نظیر کسب و کار، آموزش و نظایر آن در قالبی نوین با استفاده از فناوری اطلاعات است. فناوری‌های جدید اطلاعاتی و ارتباطی روش‌های یادگیری را تغییر داده‌اند و طرق جدیدی را برای تبادل دانش و اطلاعات عرضه می‌دارند. این فناوری‌ها می‌توانند در جهت تقویت یا جایگزینی نظام‌های آموزشی موجود مورد استفاده قرار گیرند (کارسول^۳، ۲۰۰۲).

آموزش و پرورش از تولیدکنندگان دانش و اطلاعات در کشور به شمار می‌آید. به کارگیری صحیح فناوری اطلاعات در آموزش و پرورش باعث رشد نیروی انسانی عظیم و ماهر در فناوری اطلاعات می‌گردد و بزرگ‌ترین فرصت را برای رشد و توسعه بنیادین کشور فراهم می‌کند (عطاران، ۱۳۸۳).

۱-۲- بیان مسئله

با توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات، امکانات رایانه‌ای، چند رسانه‌ای و اینترنت نظام آموزش‌های از راه دور وارد مرحله‌ی جدیدی شده است. رشد سریع فناوری اطلاعات، تغییراتی را در کاربردها و فرایندهای فنی و وابسته به آموزش متنوع پدید آورده

¹ Kennedy

² Naidu

³ Carswell

است (مزمان و یوزلوتل^۱، ۲۰۱۰). امکانات و قابلیت های اطلاعاتی، ارتباطی، چند حسی، تعاملی، هر زمانی و هر مکانی و شخصی سازی این فناوری ها به برنامه ریزان درسی و طراحان آموزشی امکان می دهد تا محیط های یادگیری جدیدی به نام محیط های یادگیری الکترونیکی، برخط^۲ یا مبتنی بر وب طراحی کنند.

به کارگیری فناوری در فرایند یاددهی- یادگیری یکی از جنبه های مهم گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات، به عنوان تحولی عظیم در زندگی اجتماعی، حرفه ای و آموزشی بشر قرن بیست و یکم است که افق جدیدی را پیش روی مؤسسات آموزشی از جمله مدارس و دانشگاه ها گشوده است. پژوهش های متعدد مؤید این مطلب است که بکارگیری فناوری در آموزش موجب کاهش هزینه های آموزشی، صرفه جویی در وقت، افزایش فرصت های یادگیری و یاددهی، افزایش موفقیت تحصیلی و امکان دسترسی سریع به اطلاعات شده است. به همین علت در سال های اخیر سیاستگذاران بخش تعلیم و تربیت در بسیاری از کشورهای رو به توسعه، از جمله ایران، به یادگیری الکترونیکی توجه ویژه ای نشان داده اند (رحیمی و یدالهی، ۱۳۸۸).

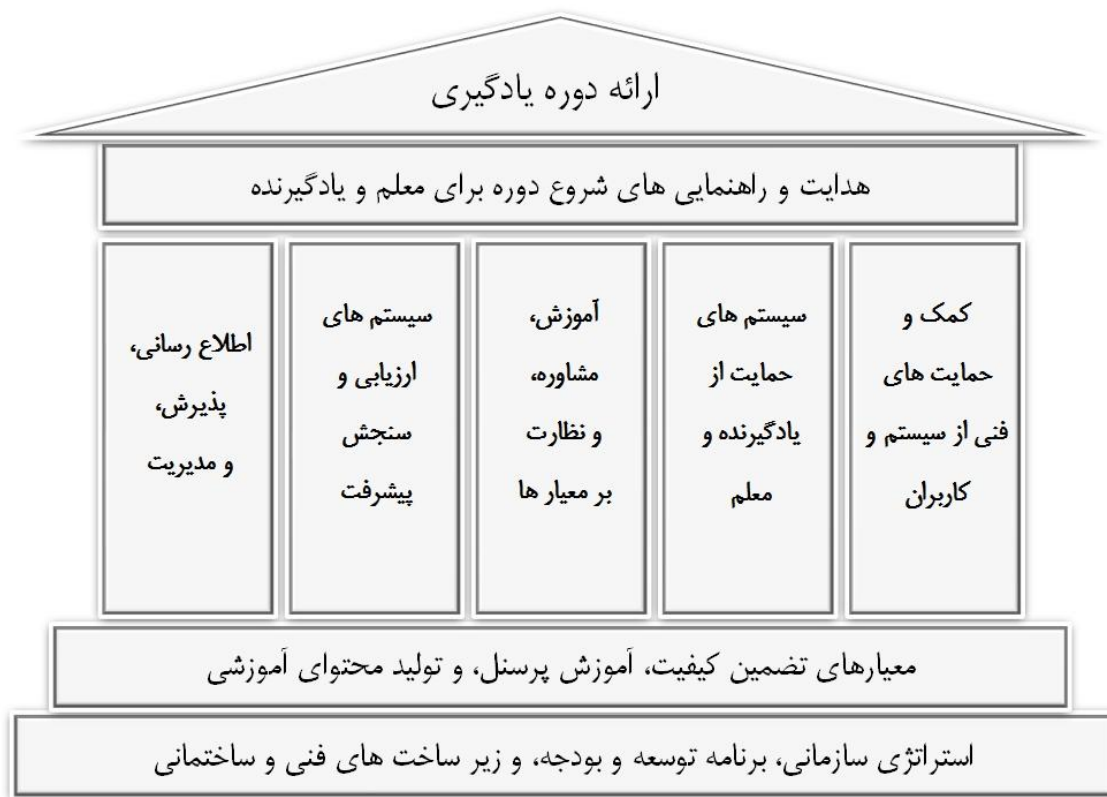
امکان سنجی و ارزیابی آمادگی فناوری اطلاعات از مقدمات توسعه یادگیری الکترونیکی می باشد و آمادگی یک سازمان را برای دستیابی به مزایای یادگیری الکترونیکی اندازه می گیرد (لوپز^۳، ۲۰۰۷). برای ارائه ی دوره های یادگیری الکترونیکی و ارزیابی آمادگی سازمان ها و مؤسسات آموزشی مدل های مختلفی توسط محققین ارائه شده است. از جمله مدل اقتباس شده از مرجع بیر و بروهن^۴ (۲۰۰۴) دارای اجزای ساختمانی لازمی است که برای ارائه موفق یک دوره آموزشی الکترونیکی کارآمد باید به آنها توجه نمود. زیربنای مؤلفه های اساسی این مدل ساختمانی (شکل ۱-۱) ارائه دوره های یادگیری الکترونیکی براساس استراتژی سازمانی، برنامه توسعه و بودجه و زیرساخت های فنی و ساختمانی با توجه به معیارهای تضمین کیفیت، آموزش پرسنل و تولید محتوای آموزشی می باشد و ستون های ساختمان از دیدگاه حمایت های یادگیرنده تنظیم شده است و سقف ساختمان که خروجی یا ارائه نهایی دوره را نشان می دهد، مربوط به ابعاد هماهنگی و راهنمایی همه اجزای قبلی می باشد (صفوی، ۱۳۸۸).

¹ Mazman & Usluel

² Online

³ Lopes

⁴ beyer and bruhn-suhr

شکل ۱-۱ مؤلفه های اساسی در مدل ساختمانی ارائه دوره های یادگیری الکترونیکی

با توجه به این مدل معرفی شده، قدم اول در برگزاری موفق یک دوره ی یادگیری الکترونیکی، برنامه ریزی و فراهم کردن زیر ساخت های فنی و ساختمانی و همچنین بررسی پیش نیازها و میزان آمادگی یادگیرنده ها برای شرکت در محیط های یادگیری الکترونیکی می باشد.

مدل ارزیابی آمادگی یادگیری الکترونیکی روزنبرگ^۱ (۲۰۰۱) پرسشنامه ای شامل ۲۰ سؤال است که در سازمان ها و مؤسسات آموزشی استفاده می شود. این مدل هفت عامل آمادگی ماهیت متغیر یادگیری و یادگیری الکترونیکی، مدیریت تغییر، آمادگی کسب و کار، ارزش طراحی یادگیری و اطلاعاتی و تعهد شخصی را مورد ارزیابی قرار می دهد. مدل اندرسون^۲ (۲۰۰۲) آمادگی یادگیری الکترونیکی را در پنج مؤلفه فرهنگ، محتوا، قابلیت، هزینه و مشتریان با استفاده از پرسشنامه ای حاوی سؤالات گسترده

¹ Rosenberg

² Anderson

پاسخ^۱ می‌سنگد. مدل آیدین و تاسکی^۲ (۲۰۰۵) آمادگی شرکت‌های برتر ترکیه‌ای را برای پذیرش یادگیری الکترونیکی در چهار عامل فناوری، نوآوری، افراد و توسعه شخصی ارزیابی می‌کند.

دکتر شعبانی‌نیا (۱۳۸۷) معتقد است برای راه‌اندازی و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرایند یاددهی-یادگیری نیازمند زیرساخت‌های پایه مانند زیرساخت‌های فناوری، انسانی، پداگوژیکی، مدیریت و رهبری، اداری و پشتیبانی و زیرساخت فرهنگی، اجتماعی، ارزشی می‌باشیم. این زیرساخت‌ها در جدول ۱-۱ نشان داده شده است.

جدول ۱-۱ زیرساخت‌های یادگیری الکترونیکی

زیرساخت	شاخص
فناوری	<ul style="list-style-type: none"> ۱- رایانه‌های شبکه‌ای ۲- سخت‌افزارها ۳- نرم‌افزارها ۴- شبکه‌های اینترنتی ۵- سیستم‌زیربنایی مخابرات و ارتباط از راه دور
انسانی	<ul style="list-style-type: none"> ۱- آموزشیاران ۲- مدیران ۳- کارکنان فنی مجرب ۴- فراگیران (دانش، مهارت، نیازها، نگرش‌ها)
پداگوژیکی	<ul style="list-style-type: none"> ۱- روش تدریس ۲- رویکردهای آموزشی ۳- طراحی هم‌کنشگر (تعامل بین انسان و رایانه) ۴- اکولوژی (ارتباط یاددهنده و یادگیرنده) ۵- ارزشیابی ۶- بازخورد
مدیریت و رهبری	<ul style="list-style-type: none"> ۱- شیوه‌های مدیریتی ۲- سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها ۳- مقررات
اداری و پشتیبانی	<ul style="list-style-type: none"> ۱- خدمات اداری ۲- نظام پشتیبانی

¹Extended response

² Aydin & Tasci

فرهنگی، اجتماعی، ارزشی	۱- بستر سازی فرهنگی، اجتماعی، ارزشی ۲- حفظ هویت ۳- کاهش شکاف دیجیتالی
------------------------	---

شناخت پیش نیازها و عوامل مؤثر در پذیرش نظام یاددهی- یادگیری الکترونیکی باعث اجرای موفق این نظام خواهد شد. عواملی که بر پذیرش فناوری های مختلف تأثیر می گذارند بر حسب فناوری مورد نظر، نمونه مورد مطالعه و شرایط موجود متفاوت هستند (مون و کیم^۱، ۲۰۰۱). بر این اساس در این پژوهش با مطالعه و بررسی مدل های ارزیابی آمادگی یادگیری الکترونیکی، از میان عوامل متعدد مؤثر در این زمینه عواملی که در اجرای موفق نظام یاددهی- یادگیری الکترونیکی در مدارس متوسطه تأثیر گذار هستند شامل متغیر های دسترسی به تکنولوژی، مهارت ها و ارتباطات برخط، انگیزش، توانایی یادگیری از طریق رسانه ها و مسائل مهم جهت موفقیت در یادگیری الکترونیکی انتخاب و مورد بررسی قرار گرفته اند.

۱-۳- ضرورت انجام تحقیق

امروزه فناوری اطلاعات و ارتباطات در جهان جایگاه خود را به خوبی یافته است، به طوری که از این علم به عنوان انقلاب پنجم یاد می شود. برای رشد و تکمیل هر انقلاب صنعتی نیم قرن زمان لازم است، اما حوزه فناوری اطلاعات تنها با دو دهه حضور خود توانسته رشد بسیار چشمگیری پیدا کند. براساس برنامه چهارم توسعه کشور، باید ۳۰ درصد آموزش ها به صورت الکترونیکی باشد. در یادگیری الکترونیکی فقط فناوری جدید برای یادگیری معرفی نمی شود، بلکه مسیری جدید برای فکر کردن درباره ی یادگیری مشخص خواهد شد. یادگیری الزاما نیاز به تعلیم و آموزش ندارد. افراد به روش های مختلفی یاد می گیرند، با دسترسی به اطلاعات، طراحی مناسب، استفاده از ابزاری جدید که یادگیری را توسعه می دهد، از طریق تجربه و از یکدیگر (روزنبرگ، ۱۳۸۴).

با ظهور فناوری اطلاعات و به دنبال آن یادگیری الکترونیکی، در ذهن پژوهشگران عرصه تعلیم و تربیت، این سؤال شکل گرفت که ضرورت استفاده از فناوری اطلاعات در نظام آموزشی چیست؟ و اینکه چه قابلیت ها و کاربرد هایی فناوری اطلاعات برای بهبود یادگیری دارد؟

برخی از ویژگی ها و قابلیت های فناوری اطلاعات و ارتباطات از منظر یادگیری عبارتند از: (سراجی، ۱۳۹۰)

¹ Moon & Kim

- (۱) امکانات دسترسی به محتوای چند رسانه ای یا چند حسی
- (۲) امکانات دسترسی به اطلاعات و منابع گوناگون یادگیری
- (۳) دسترسی به محیط تعاملی رایانه ای
- (۴) محیط یادگیری شخصی سازی شده
- (۵) قابلیت های تعاملی و مشارکتی فناوری

دو اصطلاح متداول در یادگیری الکترونیکی قابلیت های «هر زمانی» و «هر مکانی» می باشد.

منظور از «هر زمانی»، مزیت های امکانات ناهمزمانی یادگیری در اینترنت می باشد. از قبیل:

- (۱) انعطاف زمانی
- (۲) زمان لازم برای تأمل
- (۳) تسهیل یادگیری موقعیتی
- (۴) مزیت های هزینه

منظور از «هر مکانی»، از بین بردن موانع مسافتی، قومی، مذهبی می باشد و هر فردی می تواند از هر مکانی با دسترسی به رایانه و اینترنت، به مواد و منابع یادگیری دسترسی داشته باشد و این عامل موجب تسهیل دسترسی به آموزش و ترغیب افراد به یادگیری پایدار می شود (گری روزنبلیت^۱، ۲۰۰۵).

آمادگی نظام آموزش و پرورش برای همراهی با دیگر نهادهای اجتماعی در عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات، در پرورش انسانی که بتواند در این عصر ایفای نقش کند ضروری است (گاریسون و اندرسون^۲، ۲۰۰۳). برای اجرای موفق نظام یادگیری الکترونیکی، در گام نخست باید میزان آمادگی یادگیرندگان برای فراگیری این سبک یادگیری و همچنین زیرساخت های فنی لازم برای توسعه ی یادگیری الکترونیکی سنجیده شود. در این پژوهش، امکان سنجی از میزان آمادگی دانش آموزان مدارس متوسطه برای اجرای نظام یادگیری الکترونیکی انجام خواهد پذیرفت.

¹ Guri-Rosenblit

² Garrison & Anderson

نتایج حاصل از امکان سنجی اجرای یادگیری الکترونیکی، به مدیران نظام آموزشی این فرصت را خواهد داد تا با بررسی پیش نیازها در مدارس، محیط آموزشی را برای اجرای نظام یادگیری الکترونیکی مهیا سازند.

یافته های این پژوهش به معلمان، طراحان آموزشی و مدیران نظام آموزشی کمک خواهد کرد تا از کلاس های سنتی به سوی کلاس های الکترونیکی با محتوای الکترونیکی استاندارد حرکت کنند.

دانش آموزان مهمترین افراد در استفاده از محیط های یادگیری الکترونیکی هستند، زیرا با در اختیار داشتن محتوای آموزشی الکترونیکی استاندارد، با سبک جدیدی از یادگیری آشنا خواهند شد. این سبک یادگیری به دانش آموزان کمک خواهد کرد تا در هر زمانی و هر مکانی مطالب آموزشی را فراگیرند و یادگیری منحصر به کلاس درس نخواهد بود.

۴-۱- اهداف تحقیق

۴-۱-۱- هدف کلی:

«امکان سنجی اجرای نظام یاددهی- یادگیری الکترونیکی در مدارس متوسطه»

۴-۱-۲- اهداف جزئی:

- ۱) بررسی میزان آمادگی دانش آموزان مدارس متوسطه برای حضور در دوره های یاددهی- یادگیری الکترونیکی
- ۲) بررسی رابطه بین عملکرد تحصیلی دانش آموزان مدارس متوسطه با میزان آمادگی آنها برای حضور در دوره های یاددهی- یادگیری الکترونیکی
- ۳) بررسی رابطه بین پایه تحصیلی دانش آموزان مدارس متوسطه با میزان آمادگی آنها برای حضور در دوره های یاددهی- یادگیری الکترونیکی
- ۴) بررسی رابطه بین جنسیت دانش آموزان مدارس متوسطه با میزان آمادگی آنها برای حضور در دوره های یاددهی- یادگیری الکترونیکی